

VALENTIN ŠINDLER A JEHO STRÉČEK KŘÓPAL

VALENTIN ŠINDLER AND HIS "UNCLE KŘÓPAL"

ANDREA JOCHMANOVÁ

Oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea, Brno

ABSTRACT:

In the middle of twenties the Brno theatre was looking for its own profilation. In that same time the fictive person of moravian uncle Křópal impersonated by Valentin Šindler started to be very popular. This typical and local figure opened its own way after few years of working as the correspondent of theatre journal, narrator in the radiojournal as same as the puppet character.

KEY WORDS: czech theatre in Brno, operetta, revue, local comedy, Moravian region Haná, ethnography, Šindler, Nový, Skoch, Neumann, Kovařovic.

„jemu vděčíme za první kritická slova o Fr. Neumannovi,
za jeden z prvních pochvalných referátů na hudbu Ostrčilovu
i za profilaci českého divadla v Brně vůbec...“

Vojen Drlík, 1974

Na přelomu let 1920/1921 se do řad brněnské divadelní kritiky včleňuje i „mohutný Hanák obvykle sedící v prvních řadách v přízemí“,¹ který také začal publikovat své postřehy v časopise Divadelní šepť. Zprvu se omezil na pouhé *Dopisy o brněnským divadle*, brzy se však jeho kritické působení rozšířilo i na jiné umělecké a kulturní oblasti. Své články uveřejňoval pod jménem stréček Matěj Křópal z Břochovan.

Za zrodem tohoto svérázného referenta českého divadla v Brně stál operní zpěvák a významný člen operního ansámblu Valentin Šindler (1885–1957). Při psaní prvních epistolárních zpráv o dění v brněnském divadle jistě netušil, že se figurka Matěje Křópala pro něj stane do velké míry osudnou (stejně jako se stala později osudnou postava Jozéfká Melhobó pro jeho bratra Václava Šindlera), když překročí rovinu lokální popularity, stane se ústřední postavou divadelních i rozhlasových her, soudobým typem loutkového divadla i základním impulsem pro vznik Hanáckého divadla v Přerově.

Valentin Šindler studoval nejprve na arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži, pak v bohosloveckém semináři v Olomouci (1905–1908), kde vynikal nejen jako zpěvák ale i jako varhaník a dirigent seminárního chóru. V roce 1908 přijel do Prahy, kde u Dominikánů zpíval v Píckově mši *Es-dur* sólo. Podle dochovaných zpráv přišel prý do kostela náhodou jako bohoslovec a po domluvě s autorem zazpíval v jeho mši.² Skladatel Picka krátce na to seznámil Šindlera se šéfem operního souboru Národního divadla Karlem Kovařovicem. Ten pozval mladého zpěváka na zkoušku do divadla, kde Šindler přednesl árie z *Prodané nevěsty* a několik lidových písní. Šindler dostal nabídku na angažmá, které se ale zprvu bránil. Kovařovic však neustával ve svých pobídkách, a tak se Šindler, i přes varování svých učitelů, rozhodl opustit seminář a pokusit se o zúročení svého talentu v divadle.

Pěvecká studia absolvoval nejprve ve Vídni u profesora Robinsona, učitele mnoha vynikajících zpěváků, mimo jiné Leo Slezáka, a později v Berlíně u profesora Emmericha. V pražském Národním divadle Šindler debutoval 6. ledna 1909 jako Hoff-